

2011-Cİ İL ÜÇÜN ƏSAS QRANT MÜSABİQƏSİ (EIF-2011-1(3)) ÇƏRÇİVƏSİNDƏ YERİNƏ YETİRİLMİŞ LAYİHƏ ÜZRƏ ELMİ NƏŞRLƏR VƏ ƏSAS ELMİ NƏTİCƏLƏR

Layihədə α -olefinlər və malein anhidridi əsasında alkenilkəhraba turşusu (AKT) anhidridlərinin, C₇-C₁₀ alifatik spirtlərlə mürəkkəb efirlərinin, azotlu, silisiumlu törəmələrinin, həmçinin onların əlavəsi ilə hazırlanmış yağ kompozisiyalarının yaradılmasından və bunların fiziki-kimyəvi, özlülük-temperatur, termooksidləşmə, yağlama xassələrinin tədqiqindən bəhs olunur.

Alınmış birləşmələrin quruluşu və identifikasiyası fiziki-kimyəvi analiz, spektroskopik üsullardan istifadə olunmaqla sübuta yetirilmişdir.

Məlum olmuşdur ki, sintez olunmuş mürəkkəb efirlər tərkibində müxtəlif fraqmentlərin, aktiv mərkəzlərin və heteroatomların olması hesabına sintetik sürtkü yağları kimi yüksək göstəricilərə malikdirlər. Digər tərəfdən yağ molekulların tərkibinə azot və silisium elementlərinin daxil edilməsi yağlar üçün aşqar probleminin həllinə də gətirib çıxarır.

Alınmış heteroatomlu törəmələrin mövcud sintetik efir yağlarına (pentaeritrit, dioktilsebasinat) və neft yağlarına (M-8, M-10, T-46) əlavəsi ilə müxtəlif yağ kompozisiyaları hazırlanmış və onların yüksək göstəricilərə malik olması müəyyən edilmişdir. Layihədə həmçinin AKT-nin azotlu törəmələrinin T-30 neft yağına 3-10% əlavəsi ilə konservasiya mayeləri hazırlanmış və onların yüksək antikorroziya göstəricilərinə malik olması sübut olunmuşdur.

Sintez olunmuş efirlərin dizel yanacağına 0,004% əlavəsi ilə yanma prosesində əmələ gələn çöküntünün miqdarı 0-a endirilmiş və bu birləşmələr dizel yanacaqları üçün yüksək keyfiyyətli antioksidant kimi tövsiyə olunmuşdur.

Alkenilkəhraba turşusunun efirlərinin və onların heteroatomlu törəmələrinin sürtkü yağları kimi, aşqar kimi, dizel yanacaqlarına antioksidant kimi və konservasiya mayeləri kimi yoxlanılması və müsbət nəticələrin əldə olunması bu istiqamətdə aparılan işlərin perspektivliyini və səmərəli olmasını tam sübut edir.

Hazırda sürtkü yağlarına və yanacaqlara olan tələbatın günü-gündən artması bu istiqamətdə gələcəkdə tədqiqat işlərinin daha da geniş miqyasda aparılması tələbini irəli sürür.

№	Nəşr haqqında məlumat (Məqalələr)	Tam mətn
1	<p>Məqalənin adı: Азотсодержащие производные эфиров алкенилянтарных кислот в качестве основы и компонентов смазочных масел</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Мамедъяров М., Алиева Ф.</p> <p>Nəşrin adı: Процессы нефтехимии и нефтепереработки, 2012, т. 13, №4 (52), с.341-350</p> <p>E-link: -</p> <p>DOI: -</p> <p>İndekslənmə: -</p> <p>İF: -</p>	
2	<p>Məqalənin adı: Новые смазочные композиции на базе эфиров C₅-C₆ алициклических неополиолов</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Мамедъяров М., Гурбанов Г., Кули-заде Ф.</p> <p>Nəşrin adı: Доклады НАНА, 2012, т. LXVIII, №4, с.27-33</p> <p>E-link: -</p> <p>DOI: -</p> <p>İndekslənmə: -</p> <p>İF: -</p>	

3	<p>Məqalənin adı: Синтез и исследование серосодержащих производных эфиров алкенилянтарной кислоты в качестве смазочных масел</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Мамедъяров М., Алиева Ф.</p> <p>Nəşrin adı: Процессы нефтехимии и нефтепереработки, 2012, т.13, №1 (49), с.63-67</p> <p>E-link: -</p> <p>DOI: -</p> <p>İndeksəlmə: -</p> <p>İF: -</p>	
4	<p>Məqalənin adı: Lubricating compositions on the basis of esters of tetramethylolcyclopentanol meeting the requirements of the advanced technology</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Mamedyarov M., Gurbanov G., Guseinova L., Kulieva E.</p> <p>Nəşrin adı: Processes of petrochemistry and oil-refining, 2013, vol.14, N3 (55), p.155-160</p> <p>E-link: -</p> <p>DOI: -</p> <p>İndeksəlmə: -</p> <p>İF: -</p>	
5	<p>Məqalənin adı: Исследование взаимодействия ангидрида алкенилянтарной кислоты с аминами различной структуры</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Алиева Ф., Ахмедбекова С., Бромберг Л.</p> <p>Nəşrin adı: Нефтепереработка и нефтехимия, 2013, №3, с.23-26</p> <p>E-link: https://elibrary.ru/item.asp?id=18945336</p> <p>DOI: -</p> <p>İndeksəlmə: -</p> <p>İF: -</p>	
6	<p>Məqalənin adı: Смазочные композиции на базе эфиров тетраметилциклопентанола, отвечающие требованиям перспективной техники</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Мамедъяров М., Гурбанов Г., Гусейнова Л., Кулиева Э.</p> <p>Nəşrin adı: Процессы нефтехимии и нефтепереработки, 2013, т.14, №3 (55), с.177-182</p> <p>E-link: -</p> <p>DOI: -</p> <p>İndeksəlmə: -</p> <p>İF: -</p>	
<p>Nəşr haqqında məlumat (Tezislər)</p>		
1	<p>Tezisin adı: Эфиры алкенилянтарной кислоты в качестве антиокислительной присадки к топливам</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Мамедъяров М., Алиева Ф., Алиева С.</p> <p>Nəşrin adı: Материалы 8 Бакинской международной Мамадалиевской конференции по нефтехимии, 2012, с.120</p>	
2	<p>Tezisin adı: Азотсодержащие производные алкенилянтарной кислоты в качестве антиокислительных присадок нефтяных масел</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Алиева Ф., Гурбанов Г., Мамедов Ф.</p> <p>Nəşrin adı: Материалы 8 Бакинской международной Мамадалиевской конференции по нефтехимии, 2012, с.119</p>	

3	<p>Tezisin adı: Функционально-замещенные полиэферы 2,2,6,6-тетраметиллолциклогексанола и алкенилянтарного ангидрида - высокотемпературные компоненты к смазочным маслам</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Алиева Ф., Гурбанов Г., Мамедъяров М.</p> <p>Nəşrin adı: Материалы 8 Бакинской международной Мамедалиевской конференции по нефтехимии, 2012, с.117-118</p>	
4	<p>Tezisin adı: Новые эфирные смазочные композиции, удовлетворяющие требованиям перспективной техники</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Гурбанов Г., Мамедъяров М.</p> <p>Nəşrin adı: Akademik Nağıyevin 105 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransın materialları, 2013, s.27-29</p>	
5	<p>Tezisin adı: Комплексные эфиры 2.2.3.4-тетраметиллолциклопентанола и алкенилянтарного ангидрида - высокотемпературные компоненты смазочных масел</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Гурбанов Г., Мамедъяров М., Алиева Ф., Кули-заде Ф.</p> <p>Nəşrin adı: Akademik Nağıyevin 105 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransın materialları, 2013, s.65-66</p>	
6	<p>Tezisin adı: Смазочные композиции на базе эфиров циклических неополиолов и вицинальных дикарбоновых кислот</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Гурбанов Г., Мамедъяров М., Алиева Ф.</p> <p>Nəşrin adı: Akademik Quliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş Respublika elmi konfransın məruzələrin tezisləri, 2012, s.73</p>	
7	<p>Tezisin adı: Исследование динамической вязкости синтетических масел на базе азотпроизводных эфиров алкенилянтарной кислоты</p> <p>Müəlliflərin S.A.A: Мамедъяров М., Алиева Ф., Бромберг Л., Асадова М.</p> <p>Nəşrin adı: Akademik Quliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş Respublika elmi konfransın məruzələrin tezisləri, 2012, s.69</p>	